

66-72 Ay Çocuklar İçin Aile Gözlem ve Ön Tarama Formu

Aileler için yaş dönemine uygun ön tarama ve gözlem formu

Çocuğun yaşı (ay)	Form tarihi	Evde kullanılan dil(ler)
Dolduran kişinin yakınlığı	Çocuğun adı ve doğum tarihi yazmanız gerekmez.	

Bu form ne için hazırlandı? Bu form, 66-72 ay aralığındaki çocuklarda yaş dönemine göre gözlenmesi beklenen iletişim, dil, konuşma, oyun, sosyal biliş, zihin kuramı, yeme-içme ve oral-motor becerilerini günlük yaşam içinde aile gözlemiyle gözden geçirmek amacıyla hazırlanmış bir ön tarama kontrol listesidir.

Önemli not: Tanı koymaz; tek başına resmi değerlendirme, tedavi planı veya rapor yerine geçmez. Amaç, ailelerin destek gerektirebilecek alanları fark etmesine yardımcı olmaktır.

Nasıl yanıtlayalım? Maddeleri yanıtlarken çocuğun son 2-3 haftadaki genel durumunu düşünün. En iyi ya da en zor gününü değil, çoğu zamanki hâlini esas alın. ★ işaretli maddeler öncelikli izlem maddeleridir.

Form seçimi: Bu form, 66 ayını doldurmuş ve 72 ayına kadar olan çocuklar için kullanılır.

Yanıt	Her zaman / çoğunlukla	Bazen	Henüz değil
Anlamı	Sık ve kendiliğinden yapar	Ara sıra yapar ya da hatırlatınca yapar	Şu anda yapmıyor

1) İletişim ve Sosyal Karşılıklık

Madde	Her zaman / çoğunlukla	Bazen	Henüz değil
★ 1. Karşılıklı konuşmada en az dört tur sürdürebilir.	☐	☐	☐
★ 2. Dikkatini çekmek için size, başka bir yetişkine ya da arkadaşına sözel olarak seslenir.	☐	☐	☐
★ 3. Bir şeyi paylaşmak, göstermek ya da anlatmak için kendiliğinden iletişim başlatır.	☐	☐	☐
4. Akran oyununa katılmak için sözel girişimde bulunur.	☐	☐	☐
5. Temel sosyal iletişim kurallarını kullanır. (Örn. selam verir, teşekkür eder, sıra alır, konuşanın sözünü bitirmesini bekler.)	☐	☐	☐
6. Karşısındaki kişinin ne bildiğini dikkate alarak açıklama yapar.	☐	☐	☐

2) Anlama (Alıcı Dil)

Madde	Her zaman / çoğunlukla	Bazen	Henüz değil
★ 7. İki-üç basamaklı günlük yönergeleri yerine getirir.	☐	☐	☐
★ 8. Kısa bir öykünün ana olaylarını takip eder.	☐	☐	☐

Madde	Her zaman / çoğunlukla	Bazen	Henüz değil
★ 9. Neden ve nasıl sorularını anlar.	☐	☐	☐
10. Zaman ve yer bildiren sözcükleri anlar.	☐	☐	☐
11. Nesnelerin ne işe yaradığını anlar.	☐	☐	☐
12. Kitap ya da öyküyle ilgili basit soruları anlar.	☐	☐	☐

3) İfade Edici Dil ve Anlatı

Madde	Her zaman / çoğunlukla	Bazen	Henüz değil
★ 13. En az dört sözcüklü cümleler kurar.	☐	☐	☐
★ 14. Duyduğu ya da kurduğu bir öyküyü en az iki olay içerecek şekilde anlatır.	☐	☐	☐
15. Bir olayın başını ve devamını birkaç cümleyle aktarır.	☐	☐	☐
★ 16. “Bu ne işe yarar?” sorusuna uygun yanıt verir. (Örn. “Kaşık yemek yemek için.”)	☐	☐	☐
17. Bir kitabı ya da öyküyü dinledikten sonra basit sorulara uygun yanıt verir.	☐	☐	☐
★ 18. Duygularını, isteklerini ve düşüncelerini cümleyle ifade eder.	☐	☐	☐
19. Basit kafiyeli sözcükleri fark eder ya da söyler. (Örn. at-kat, bal-dal.)	☐	☐	☐

4) Dil Yapısı ve Kavramsal Dil

Madde	Her zaman / çoğunlukla	Bazen	Henüz değil
20. Geçmiş, şimdi ve gelecek zamanı konuşma içinde uygun biçimde kullanır.	☐	☐	☐
21. Çoğul, olumsuzluk ve kişi eklerini konuşma içinde kullanır.	☐	☐	☐
22. Neden-sonuç bağı kuran cümleler kurar.	☐	☐	☐
23. Yer-yön ve sıra kavramlarını konuşma içinde kullanır.	☐	☐	☐
24. Nesneleri özellikleriyle anlatır.	☐	☐	☐
25. İki şeyin benzer ve farklı yanlarını söyleyebilir. (Örn. “Elma ve portakal ikisi de meyve; renkleri farklı.”)	☐	☐	☐

5) Sosyal Oyun ve Anlatı

Madde	Her zaman / çoğunlukla	Bazen	Henüz değil
26. Rol oyununu konuşmayla sürdürür.	☐	☐	☐
27. Başka çocukların söylediklerine göre oyunu düzenler.	☐	☐	☐
28. Oyunda arkadaşının söylediğine uygun karşılık verir.	☐	☐	☐
29. Oyunu sürdürmek, rol paylaşmak ya da kural koymak için dili kullanır.	☐	☐	☐
30. Günlük bir olayı birkaç cümleyle sırasını koruyarak anlatır.	☐	☐	☐

6) Zihin Kuramı ve Sosyal Biliş

Madde	Her zaman / çoğunlukla	Bazen	Henüz değil
31. Başkasının görmediği ya da duymadığı bir şeyi bilmiyor olabileceğini anlar. (Örn. odaya girmeyen biri oyuncağın yerini bilmeyebilir.)	☐	☐	☐
32. Aynı durum hakkında iki kişinin farklı düşünebileceğini anlar. (Örn. biri bir oyunu eğlenceli, diğeri sıkıcı bulabilir.)	☐	☐	☐
33. Bir kişinin bildiğine ya da düşündüğüne göre davranabileceğini anlar. (Örn. oyuncağını en son bıraktığı yerde arar.)	☐	☐	☐
34. Bir kişi dışarıdan bir duygu gösterse de içinden başka bir şey hissedebileceğini fark eder. (Örn. üzülse de belli etmemeye çalışabilir.)	☐	☐	☐

7) Konuşma Becerileri (Anlaşılabilirlik ve Akıcılık)

Madde	Her zaman / çoğunlukla	Bazen	Henüz değil
★ 35. Konuşmasını sizi ve sık gördüğü yetişkinler çoğu zaman rahatça anlar.	☐	☐	☐
★ 36. Onu ilk kez duyan kişiler de söylediklerinin büyük bölümünü anlar.	☐	☐	☐
★ 37. Konuşması genel olarak akıcıdır; sık takılma, aşırı tekrar ya da belirgin zorlanma görülmez.	☐	☐	☐
38. Bir sözcüğü her seferinde çok farklı değil, benzer biçimde söyler.	☐	☐	☐

Bu bölüm, tek tek seslerden çok çocuğun konuşmasının günlük yaşam içinde ne kadar anlaşılır ve akıcı olduğuna odaklanır.

8) Beslenme ve Oral-Motor Beceriler

Madde	Her zaman / çoğunlukla	Bazen	Henüz değil
★ 39. Yeni bir yiyeceğe bakar, dokunur, koklar ya da küçük bir deneme yapar.	☐	☐	☐
★ 40. Birden fazla gıda grubundan yiyecek kabul eder.	☐	☐	☐
★ 41. Farklı dokudaki yiyecekleri ısırır ve çiğner.	☐	☐	☐
★ 42. Lokmayı ağız içinde rahatça yönetir.	☐	☐	☐
43. Kaşık ve çatala kendi kendine yer.	☐	☐	☐
44. Açık bardaktan dökmeden içer.	☐	☐	☐
★ 45. Beslenme sırasında belirgin zorlanma göstermeden yer ve yutar.	☐	☐	☐

Önemli Not

Bu formun amacı: Bu form aile gözlemi ve ön tarama amacıyla hazırlanmıştır. Tanı koymaz; tek başına resmi değerlendirme, tedavi planı veya rapor yerine geçmez.

Değerlendirme önerisi: Gözlem sonucunda sizi düşündüren alanlar varsa iletişim, dil, konuşma, yeme-içme veya oral-motor beceriler açısından ayrıntılı değerlendirme yararlı olabilir.

Ebru Erdoğan

Dil ve Konuşma Terapisti, M.Sc.